

DIALOG

W UNII EUROPEJSKIEJ

SCENARIUSZE ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH
Z ZAKRESU KOMUNIKACJI,
MEDIACJI, STEREOTYPÓW
I PRZECIWDZIAŁANIA DEZINFORMACJI

OFICyna WYDAWNICZA POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ

Magdalena Tabernacka, Anna Tracz-Molasy, Anna Knauber,
Magdalena Krakowska, Renata Kusiak-Winter,
Edyta Reinhard, Marcin Miodek

DIALOG

W UNII EUROPEJSKIEJ

**SCENARIUSZE ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH
Z ZAKRESU KOMUNIKACJI,
MEDIACJI, STEREOTYPÓW
I PRZECIWDZIAŁANIA DEZINFORMACJI**

Praca pod redakcją naukową Marcina Miodka

Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej
Wrocław 2022

Recenzenci

Krystian Complak

Roman Lewicki

Redakcja naukowa, językowa i korekta

Marcin Miodek

Korekta i weryfikacja językowa

Anna Knauber, Edyta Reinhard

Projekt okładki, layoutu i skład

Marcin Zawadzki

Grafika na okładce: zwycięska praca w konkursie na logo projektu GANESA,

autor: Filip Piątek

Wszelkie prawa zastrzeżone. Żadna część niniejszej książki, zarówno w całości, jak i we fragmentach, nie może być reprodukowana w sposób elektroniczny, fotograficzny i inny oraz tłumaczona bez zgody wydawcy i właściciela praw autorskich.

© Copyright by Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, Wrocław 2022

Wydanie publikacji zostało sfinansowane przez Parlament Europejski

w ramach projektu GANESA COMM/SubV/2020/E/0053

OFICYNĄ WYDAWNICZĄ POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ

Wybrzeże Wyspiańskiego 27, 50-370 Wrocław

<http://www.oficyna.pwr.edu.pl>; e-mail: oficwyd@pwr.edu.pl

zamawianie.ksiazek@pwr.edu.pl

ISBN 978-83-7493-205-9

Druk i oprawa: beta-druk, www.betadruk.pl

Spis treści

Wstęp	5
Zbiór dobrych praktyk służących edukacji nakierowanej na umiejętności osiągania porozumienia w zrównoważonym dialogu	7
Rozdział 1. Scenariusze zajęć rozwijających wiedzę dotyczącą mediacji	11
1.1. Wprowadzenie dla wykładowców i nauczycieli	13
1.2. Mediacje. Scenariusz 1. „W jaki sposób mediacje mogą pomóc rozwiązać moje problemy?”	20
Załączniki do scenariusza 1	25
1.3. Mediacje. Scenariusz 2. „Sprawiedliwość naprawcza a sprawiedliwość retrybutywna. Konsekwencje dla państwa i społeczeństwa”	30
Załączniki do scenariusza 2	36
1.4. Mediacje. Scenariusz 3. „Analiza zakresu znaczenia i zakresu Rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 12 marca 2019 r. w sprawie budowania zdolności UE do zapobiegania konfliktom i mediacji (2018/2159(INI))”	41
Załącznik do scenariusza 3	46
Rozdział 2. Scenariusze zajęć rozwijających wiedzę dotyczącą Unii Europejskiej i współpracy w jej ramach oraz demokracji	59
2.1. Scenariusz „Działaj lokalnie, zmieniaj globalnie, czyli o tym, co daje Ci demokracja”	61
2.1.1. Wprowadzenie dla nauczyciela i wykładowcy	61
2.1.2. Konspekt zajęć: „Działaj lokalnie, zmieniaj globalnie, czyli o tym, co daje Ci demokracja!”	64
Załącznik do scenariusza „Działaj lokalnie, zmieniaj globalnie, czyli o tym, co daje Ci demokracja”	69
2.2. Scenariusz „Jestem Europejczykiem, poznaję Unię Europejską”	70
2.2.1. Wprowadzenie dla nauczyciela i wykładowcy	70
2.2.2. Konspekt zajęć: „Jestem Europejczykiem, poznaję Unię Europejską”	72
Załączniki do scenariusza „Jestem Europejczykiem, poznaję Unię Europejską”	78

2.3. Scenariusz „Lokalna współpraca przygraniczna na przykładzie Polski i Niemiec”	89
2.3.1. Wprowadzenie dla nauczyciela/wykładowcy	90
2.3.2. Konspekt zajęć	91
Załączniki do scenariusza „Lokalna współpraca przygraniczna na przykładzie Polski i Niemiec”	95
Rozdział 3. Scenariusz zajęć rozwijających wiedzę dotyczącą dezinformacji	99
3.1. Scenariusz „Uwaga! Dezinformacja! – czyli o tym, jak być krytycznym odbiorcą informacji w mediach”	101
3.1.1. Wprowadzenie dla nauczyciela i wykładowcy	101
3.1.2. Konspekt zajęć	102
Załączniki do scenariusza „Uwaga! Dezinformacja! - czyli o tym, jak być krytycznym odbiorcą informacji w mediach”	107
Rozdział 4. Scenariusze zajęć rozwijających wiedzę dotyczącą stereotypów i kulturowych uwarunkowań osiągnięcia porozumienia	109
4.1. Scenariusz „Myśl nieszablonowo! Czy można uwolnić się od stereotypów?”	111
4.1.1. Wprowadzenie dla nauczyciela i wykładowcy	111
4.1.2. Konspekt zajęć	115
Załącznik do scenariusza „Myśl nieszablonowo! Czy można uwolnić się od stereotypów?”	120
4.2. Scenariusze: „Stereotyp jako element dydaktyczny lekcji języka polskiego, godziny wychowawczej i zajęć koła teatralnego”	122
4.2.1. Wprowadzenie dla nauczyciela i wykładowcy	122
4.2.2. Scenariusz „Stereotyp i stereotypizacja - definicja, przykłady, funkcje”	124
4.2.3. Scenariusz „Sposoby ukazywania wojny/doświadczeń wojennych w kulturze a propozycja Tadeusza Borowskiego”	128
4.2.4. Scenariusz „Stereotypy w kulturze. Przygotowanie etiudy teatralnej. Teatr pantomimy”	132
Rozdział 5. Aspekty kulturoznawcze w dydaktyce języka niemieckiego	135
5.1. Wprowadzenie dla nauczyciela i wykładowcy	137
5.2. Propozycje modułów tematycznych do scenariuszy „lekcji kulturoznawczych” (w zależności od grupy wiekowej uczniów)	146
Literatura	155
Źródła urzędowe i empiryczne	158

Wstęp

Scenariusze zajęć dydaktycznych – lekcji, warsztatów i konwersatoriów – stworzone zostały jako elementy procesu edukacji mającej na celu ukształtowanie w młodym pokoleniu postaw pożądanых w społeczeństwie obywatelskim oraz podejmowanie świadomych, odpowiedzialnych i merytorycznie uzasadnionych wyborów w życiu osobistym. Przy tworzeniu scenariuszy wykorzystaliśmy wyniki badań prowadzonych w finansowanym ze środków Parlamentu Europejskiego projekcie GANESA¹, którego pełny tytuł brzmi: *Mediacje i dialog w Unii Europejskiej prowadzące do trwałego i sprawiedliwego społecznie porozumienia osiąganego w warunkach rzetelnej i wiarygodnej informacji*. Tytuł ten koresponduje z zakresem kompetencji społecznych młodych ludzi, które były przedmiotem badań, ale także determinuje efekty projektu: narzędzia pozwalające młodemu pokoleniu rozwijać te kompetencje i umiejętności, które pomogą w niekonfrontacyjnym, opartym na wiarygodnych i rzetelnych informacjach rozwiązywaniu konfliktów i decydowaniu o kształcie spraw istotnych społecznie w europejskim państwie demokratycznym. Istotną przy tym kwestią jest wskazanie młodzieży i dzieciom dróg pozwalających na przekraczanie barier własnego etnocentryzmu i rozwijanie u nich umiejętności analizy sytuacji społecznych w taki sposób, by stereotypowe myślenie nie stanowiło przeszkody w dokonywaniu istotnych wyborów życiowych. Dlatego też scenariusze zajęć dydaktycznych, które przygotowaliśmy, dotyczą takich kwestii, jak mediacje i świadomość znaczenia Unii Europejskiej dla młodych Europejczyków oraz znajomość zasad funkcjonowania jej organów oraz partycypacji Europejczyków - w tym młodych ludzi - w decydowaniu o kierunkach działania Unii. Ponadto scenariusze poruszają problematykę komunikacji interkulturowej, w tym takiej, która angażuje młodzież w zakresie transgranicznej współpracy polsko-niemieckiej (Niemcy to sąsiedni kraj będący naturalnym partnerem relacji handlowych i społecznych), różnych wymiarów stereotypów, a także identyfikacji i przeciwdziałania dezinformacji oraz fałszy-

¹ www.ganesa.uni.wroc.pl.

wym wiadomościom rozpowszechnianym za pomocą tradycyjnych środków masowego przekazu i w Internecie, między innymi w mediach społecznościowych.

Celem scenariuszy zawartych w niniejszej publikacji jest zaoferowanie nauczycielom i wykładowcom akademickim propozycji zajęć, które pozwolą młodym ludziom rozwinąć kompetencje w zakresie niekonfrontacyjnej komunikacji i podejmowania decyzji opartych na wiarygodnych wiadomościach. Istotnym aspektem jest zwrócenie uwagi na potrzebę krytycznego myślenia i rzetelnej weryfikacji źródła informacji – nawet wtedy, jeśli jest to szkolny podręcznik. Taka postawa rozwija umiejętności wyławiania z szumu informacyjnego prawdziwych treści i identyfikowania manipulacji. Celem tym przyświeca wymowa Rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 12 marca 2019 r. w sprawie budowania zdolności UE do zapobiegania konfliktom i mediacji (2018/2159(INI)). Wskazano w niej, że obecnie kluczowe znaczenie ma zapewnienie i wspieranie aktywnego oraz konstruktywnego udziału społeczeństwa obywatelskiego (a także podmiotów oraz społeczności lokalnych - w tym m.in. młodzieży) w promowaniu i ułatwianiu budowania zdolności i zaufania w zakresie mediacji, dialogu i pojednania. W punkcie P Rezolucji zwrócono uwagę na kwestię nieproporcjonalnego wpływu konfliktów siłowych na ludność cywilną - zwłaszcza na kobiety i dzieci - oraz na to, że aktywny udział kobiet i ludzi młodych w życiu społecznym jest ważny dla budowania pokoju oraz zapobiegania konfliktom i wszelkim formom przemocy. Ponadto w punkcie 17. Rezolucji przypomniano o potrzebie eliminowania pierwotnych przyczyn konfliktów i osiąganiu celów zrównoważonego rozwoju. Dlatego też niniejsza publikacja ma na celu udostępnienie nauczycielom, wykładowcom oraz dzieciom i młodzieży narzędzi edukujących w zakresie aktywnego oraz odpowiedzialnego decydowania o świecie, otwartego podejścia do różnic międzykulturowych, wzajemnego poszanowania i umiejętności empatycznego rozwiązywania konfliktów, nieuniknionych w życiu społecznym. Służyć temu ma również zbiór dobrych praktyk przeznaczonych do prowadzenia zajęć edukacyjnych poświęconych treningowi umiejętności prowadzenia dialogu i osiągania porozumienia. Zbiór ten jest efektem badań prowadzonych w ramach projektu GANESA i doświadczenia zawodowego w dziedzinie edukacji i nauki osób zaangażowanych w to przedsięwzięcie.

Zbiór dobrych praktyk edukacyjnych oraz scenariusze w zbliżonej wersji są dostępne na stronie projektu GANESA: www.ganesa.uni.wroc.pl i zgodnie z założeniami projektu będą tam publikowane co najmniej do 31 sierpnia 2027 roku. Autorzy zastrzegają sobie prawo modyfikacji ich treści zgodnie z rozwojem stanu wiedzy.

Literatura

- Antolak-Szymanski K. (red.), *Mediacje obligatoryjne*, Warszawa 2017.
- Barańczak S., *Ironia i harmonia. Szkice o najnowszej literaturze*, Warszawa 1973.
- Bauman Z., *Europa niedokończona przygoda*, Kraków 2012.
- Bauman Z., Obirek S., *O Bogu i człowieku. Rozmowy*, Kraków 2013.
- Białek M., *Autorefleksja i samoocena przyszłych nauczycieli języka niemieckiego jako jedno z kryteriów weryfikacji sposobu ich nauczania*, „Lingwistyka Stosowana” 12/2015.
- Bieńkowska E., *Wiktyimizacja wtórna – niepożądany dodatkowy skutek procesu* [w:] Tabernacka M., Raszevska-Skałeczka R. (red.), *Mediacje w społeczeństwie otwartym*, Wrocław 2012.
- Błuszkowski J., *Stereotypy narodowe w świadomości Polaków*, Warszawa 2003.
- Bobrowicz M., *Mediacja. Jestem za*, Warszawa 2008.
- Bombicki M. R., *Encyklopedia Actus Purus*, Warszawa 1990.
- Byrska D., Gawkowski K., Liszkowska D., *Unia Europejska. Geneza, funkcjonowanie, wyzwania*, Wrocław 2017.
- Consedine J., *Sprawiedliwość naprawcza. Przywrócenie ładu społecznego*, Warszawa 2004.
- Dahl, R., *O demokracji*, <https://koss.ceo.org.pl/koss-online/vii/2-demokracja-co-takiego>.
- Die Jugendstudie der Tui Stiftung, Was junge Europäer über Europa denken. Eine Studie von YouGov im Auftrag der TUI Stiftung*, <https://www.tui-stiftung.de/wp-content/uploads/2017/05/Alle-Ergebnisse-der-Studie.pdf>.
- Dörnyei Z., *Motivational strategies in the language classroom*, Cambridge 2001.
- Dudak A., *Mężczyźni w zawodach sfeminizowanych – funkcjonujące stereotypy i ich konsekwencje w percepcji studentów*, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, sectio J – Paedagogia-Psychologia”, t. 32, nr 4, Lublin 2019.
- Federczyk W., *Mediacja w postępowaniu administracyjnym i sądownoadministracyjnym*, Warszawa 2013.
- Gójska A., *Mediacje rodzinne*, Warszawa 2014.
- Grochowski G., *Stereotypy–komunikacja–literatura, Przestrzenie teorii 2*, Poznań 2003.
- Janion M., *Płacz generała*, Warszawa 2007.
- Jarosz D., *Uwagi o polskiej literaturze naukowej na temat stereotypów*, Wrocław 1991.

- Kalisz A., Zienkiewicz A., *Mediacja w sprawach gospodarczych jako narzędzie wspierające sukces w biznesie*, Warszawa 2020.
- Kałuski S., *Bliźni historii. Geografia granic politycznych współczesnego świata*, Warszawa 2017.
- Kapuściński R., *Podróże z Herodotem*, Kraków 2004.
- Kapuściński R., *Ten Inny*, Kraków 2013.
- Karszniewicz-Mazur A., *Zapożyczenia leksykalne za źródła niemieckiego we współczesnej polszczyźnie*, „Germanica Wratislaviensia” LIX, Wrocław 1988.
- Kleban M., *Pakiet metodyczny dla nauczycieli języków obcych II etapu*, 2015, <https://www.ore.edu.pl>.
- Kopaliński W., *Słownik mitów i tradycji kultury*, 2007.
- Korczak J., Lisowski P., Ostapski A., *Ustrój samorządu terytorialnego w Polsce*, Wrocław 2020.
- Kościńska A., Lubiarski M., *Kryteria wyboru drugiego języka obcego na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna* [w:] Gabryś-Barker D., Kalamarz R., *Postrzeganie i rola motywacji w procesie glottodydaktycznym. Perspektywa nauczyciela i ucznia*, Katowice 2020.
- Krasuski J., *Póki świat światem...*, <https://www.tygodnikprzeglad.pl/poki-swiat-swiatem/>.
- Kusiak-Winter R., *Współpraca transgraniczna gmin Polski i Niemiec – studium administracyjnoprawne*, Wrocław 2011.
- Lippmann W., *Opinia publiczna*, Kraków 2020.
- Maj Cz., *Stereotypy sąsiadów w polskiej opinii publicznej*, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio K, Politologia” 2/3 1995/1996.
- Małuszyńska E., Gruchman B. (red.), *Kompendium wiedzy o Unii Europejskiej*, Warszawa 2005.
- Markowski A., *O stereotypach językowych nie niestereotypowo* [w:] tegoż, *Lepiej po polsku*, Warszawa 2019.
- Miodek M., *Ausgewählte Aspekte des Kreuzritter-Mythos in der polnischen Soziotechnik 1945-1989* [w:] Freise, Matthias / Kowal, Grzegorz (Hrsg.), *Die mythische Zeit der Moderne*, Dresden 2016.
- Miodek M., *Europa = Niemcy? Karta niemiecka w polskiej karykaturze prasowej o tematyce europejskiej w latach 1945-2012*, „Orbis Linguarum” 39/2013.
- Miodek M., *Krzyżowa – miejsce pamięci i dialogu o oporze wobec totalitaryzmów* [w:] Skonieczny T. (red.), *(Nie)obecne dziedzictwo. Rozważania o kręgu z Krzyżowej*, Wrocław 2017.
- Miodek M., *Niemcy. Publicystyczny obraz w 'Pionierze'/'Słowie Polskim' 1945-1989*, Wrocław 2008.
- Mucha J. (red.), *Realizacja zasady dobra dziecka w mediacjach w sprawach dotyczących wykonywania władzy rodzicielskiej i kontaktów*, Warszawa 2021.
- Nasza ojczyzna. Atlas historyczny dla klasy IV, Wrocław, wyd. II 1983.
- Niekrewicz A. A., *Stereotypy narodowe i etniczne w memach internetowych*, „Język. Religia. Tożsamość”, (2(20)), Gorzów Wielkopolski 2019.
- Phillips T., *Prawda. Krótka historia wciskania kitu*, Warszawa 2020.

- Pleszczyński A./Zientara E., *Chrzest Mieszka I* (wywiad), <http://muzhp.pl/pl/e/1139/chrzest-polski>.
- Poszytek P., Smolik M., *Komentarz do podstawy programowej kształcenia ogólnego – język obcy nowożytny* [w:] „Podstawa programowa kształcenia ogólnego z komentarzem. Szkoła podstawowa. Język obcy nowożytny”, <https://www.ore.edu.pl/wp-content/uploads/2017/05/jezyk-obcy-nowozytny.-pp-z-komentarzem.-szkola-podstawowa-1.pdf>.
- Romanowski A., *Polska, ojczyzna Niemców. Nauczyli nas pisać i czytać. Ofiarowali łacinę i chrześcijaństwo*, <https://wyborcza.pl/alehistoria/7,121681,27178163,polska-ojczyzna-niemcow-nauczyli-nas-pisac-i-czytac.html#s=BoxOpImg6>.
- Rosińska K., *Fake news. Geneza, istota, przeciwdziałanie*, Warszawa 2021.
- Rosling H., Rosling O., Rosling Ronnlund A., *Factfulness: Ten Reasons We're Wrong about the World - and Why Things Are Better than You Think*, London 2019.
- Safjan M., *Prawo, wartości i demokracja*, „Chrześcijaństwo-Świat-Polityka” 1(5)/2008.
- Słownik etymologiczny nazw geograficznych Polski*, Warszawa 2003.
- Szczygieł M., *Láska nebeská*, Warszawa 2012.
- Słupnik T., *Narodziny demokracji w Grecji klasycznej w czasach reform Klejstenesa i Peryklesa*, „Studia Politicae Universitatis Silesiensis” 2017, t.19, Katowice 2017.
- Sikora A., *Spotkania z filozofią [tu:] Hegel, czyli odyseja świadomości*, Warszawa 2009.
- Stomma L., *Polskie złudzenia narodowe*, Warszawa 2015,
- Szwed R., *Tożsamość społeczno – kulturowa a stereotypy obcych etnicznie*, „Roczniki Nauk Społecznych”, 30 (1), Lublin 2002.
- Śniadała, P., *Kim jest Wanda, co Niemca nie chciała? Próba reinterpretacji mitu o Wandzie zawartej w Kronice Polskiej Mistrza Wincentego zwanego Kadłubkiem*, „Napis” XVII (2011), https://rcin.org.pl/ibl/Content/53905/PDF/WA248_65632_P-I-2795_sniadala-kim.pdf.
- Tabernacka M., *Bezpośredni udział obywatela w kształtowaniu rozstrzygnięć władz publicznych w postępowaniu mediacyjnym w sferze administracji publicznej jako element funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego* [w:] Blicharz J., Boć J. (red.) *Prawna działalność instytucji społeczeństwa obywatelskiego*, Wrocław 2009.
- Tabernacka M., *Globalny kontekst prowadzenia mediacji i stosowania innych form ADR z perspektywy Europy i Europejczyków* [w:] *ADR: lokalne rozwiązania w kontekście globalnym = ADR: local solutions in a global context*, Wrocław 2021.
- Tabernacka M., *Mediacje – przeciwdziałanie podziałom w praktyce stosowania prawa* [w:] Tabernacka M. (red.), *Mediacje ponad podziałami*, Wrocław 2013. dostęp elektroniczny: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/42211>.
- Tabernacka M., *Mediacje w postępowaniu administracyjnym: uwarunkowania aksjologiczne i prakseologiczne*, „Kontrola Państwowa” nr 3, 2018.
- Tabernacka M., *Mediator ponad podziałami* [w:] Tabernacka M. (red.), *Mediacje ponad podziałami*, Wrocław 2013.

- Tabernacka M., *Negocjacje i mediacje w sferze publicznej*, Warszawa 2018.
- Tabernacka M., *Podmiotowość dziecka w mediacjach rodzinnych w sprawach dotyczących kontaktów i opieki* [w:] Mucha J. (red.), *Realizacja zasady dobra dziecka w mediacji w sprawach dotyczących wykonywania władzy rodzicielskiej i kontaktów*, Warszawa 2021.
- Tabernacka M., *Sprawiedliwość naprawcza w obszarze prawa administracyjnego* [w:] Korczak J. (red.), *Cywilizacja administracji publicznej: księga jubileuszowa z okazji 80-lecia urodzin prof. nadzw. UW dr hab. Jana Jeżewskiego*, Wrocław 2018.
- Tworek A., *Konsonantensysteme des Deutschen und des Polnischen. Fehleranalyse im Bereich der Perception und der Artikulation der deutschen Konsonanten bei Deutsch lernenden Polen*, Dresden/Wrocław 2006.
- Tybuchowska-Hartlińska K., *Demokracja bezpośrednia na poziomie lokalnym: Czy obywatele chcą partycypacji?*, „Preferencje Polityczne” 8/2014.
- Tyranowski J., *Prawo Europejskie. Zagadnienia instytucjonalne z uwzględnieniem Traktatu Amsterdamskiego*, Poznań 1999.
- Uziębło P., *Podstawy ustroju Grenlandii (wybrane zagadnienia)*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 1(17)/2014.
- Wrocławski Teatr Pantomimy im. Henryka Tomaszewskiego, „Zeszyt metodyczny do przedstawienia „Szkoła błaznów””, nr 1/2014, Wrocław 2001.
- Zawadzka D., *Kryzys motywacji w początkowej fazie akwizycji języka niemieckiego i propozycje rozwiązań* [w:] Gabryś-Barker D., Kalamarz R., *Postrzeganie i rola motywacji w procesie glottodydaktycznym. Perspektywa nauczyciela i ucznia*, Katowice 2020.

Źródła urzędowe i empiryczne

- Komunikat z badań CBOS 15 lat członkostwa Polski w Unii Europejskiej, Nr 59/2019, s. 1, https://cbos.pl/SPISKOM.POL/2019/K_059_19.PDF.
- <https://www.bankier.pl/wiadomosc/Polska-wsrod-najwiekszych-partnerow-handlowych-Niemiec-8274624.html>.
- https://www.destatis.de/DE/Themen/Wirtschaft/Aussenhandel/Tabellen/rangfolge-handelspartner.pdf?__blob=publicationFile.
- <https://www.biznesfinder.pl/poradnik/nauka-i-edukacja/jezyk-niemiecki-na-rynku-pracy-w-polsce-20488>.
- <https://gerelis.pl/aktualnosci/niemiecki-na-rynku-pracy/>.
- <https://businessinsider.com.pl/finanse/makroekonomia/polska-dogonila-francje-w-rankingu-partnerow-handlowych-niemiec-w-eksportcie-jestesmy/svhk1ev>.
- https://cbos.pl/SPISKOM.POL/2016/K_005_16.PDF.
- https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_MATURALNY_OD_2023/podstawa_programowa/jezyk-obcy-nowozytny.pdf.

- <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/275954/umfrage/ergebnisse-der-reichstagswahlen-in-der-weimarer-republik-1919-1933/>.
- <https://demotywatory.pl/4155896/Język-niemiecki>.
- <https://www.dw.com/pl/nauka-niemieckiego-czyli-jak-podejść-do-kaktusa/a-58619648>.
- <https://www.dw.com/pl/niemieccy-turyści-coraz-chętniej-spędzają-urlop-w-polsce/a-42898060>.
- <https://www.dw.com/pl/polsko-niemieckie-partnerstwa-miast-nie-odchodzą-dolamusa/a-55248246>.
- https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu/eu-pioneers_pl.
- https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/symbols/eu-motto_pl.
- <https://www.europarl.europa.eu/poland/resource/static/files/kolorowanka.pdf>.
- <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/pl/democracy-and-human-rights>.
- <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/podstawa-programowa6>.
- <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170000356/O/D20170356.pdf>.
- https://learning-corner.learning.europa.eu/learning-corner/learning-materials/match-flags_pl.
- <https://www.logos-tlumaczenia.pl/najpopularniejsze-jezyki-obce-w-polsce/>.
- <https://www.ore.edu.pl>.
- <https://www.ore.edu.pl/wp-content/uploads/2017/05/jezyk-obcy-nowozytny.-pp-z-komentarzem.-szkola-podstawowa-1.pdf>.
- <https://www.otouczenie.pl/artykul/210/Licea-we-Wroclawiu>.
- <https://sjp.pwn.pl/sjp/demokracja;2554632.html>.
- https://stat.gov.pl/files/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5466/6/14/1/handel_zagraniczny_polska_w_swiecie.pdf.
- https://www.statistik.at/web_de/statistiken/wirtschaft/aussenhandel/hauptdaten/122762.html.
- <http://swaid.stat.gov.pl/SitePagesDBW/HandelZagraniczny.aspx>.
- <https://talentplace.pl/blog/dla-kandydatow/pracownicy-z-jezykiem-niemieckim-poszukiwani-na-ryнку-pracy>.
- https://en.wikipedia.org/wiki/Languages_of_the_European_Union.
- https://en.wikipedia.org/wiki/Languages_of_the_European_Union#/media/File:Knowledge_of_German_EU_map.svg.
- <https://www.youtube.com/watch?v=MmbS2O-IVU8>.
- <https://zielonagora.naszemiasto.pl/gubengubin-bezgranicznie-polaczone/ar/c7-7405312>.

Publikacja *Dialog w Unii Europejskiej. Scenariusze zajęć dydaktycznych z zakresu komunikacji, mediacji, stereotypów i przeciwdziałania dezinformacji* jest ze wszelch miar pożądana i bardzo przydatna na potrzeby przygotowania młodych Polaków do życia i funkcjonowania w dzisiejszym wielowymiarowo złożonym świecie.

Opracowanie zawiera interesujący i przydatny zbiór materiałów i zadań na potrzeby uświadamiania i rozwijania kompetencji społecznych młodych ludzi żyjących i działających w różnorodnych kontekstach komunikacyjnych wspólnoty europejskiej. Wszystkie materiały zostały przedstawione w formie scenariuszy zajęć dydaktycznych na potrzeby kształcenia młodych Polaków i równocześnie Europejczyków w zakresie znaczenia mediacji oraz roli Unii Europejskiej w kształtowaniu zasad współżycia i lepszego rozumienia podstaw demokracji.

Z recenzji prof. dr. hab. Romana Lewickiego

Uniwersytet
Wrocławski

Wydawnictwa Politechniki Wrocławskiej
są do nabycia w sprzedaży wysyłkowej:
zamawianie.ksiazek@pwr.edu.pl

ISBN 978-83-7493-205-9